

Innhold

Forord	5
Introduksjon	13
Å begynne på skolen bør være fantastisk	13
Økende krav og redusert støtte?	14
Vi er hva vi forteller ... Sammenheng eller overgang?	15
Overgangen: en utdanningspolitisk utfordring	16
Myndighetenes ønsker for endringene	18
Kapittel 1	
Ny som skolebarn	21
Overgangen mellom barnehage og skole	21
Betydningen av gode relasjoner før skolestart	22
Seksårsreformen	23
Debatt om skole for seksåringer	24
Forskeres og legers vurdering	25
Flere kritiske stemmer	27
Et farvel til leken?	27
Noe er på gang	30
Kapittel 2	
Tradisjoner, oppdrag og fagfornyelsen	31
Skolen	31
Skolens oppdrag	32
Barnehagens oppdrag	33
SFO og opplæringslovens bestemmelser om oppdraget	35
Faglig oppmerksomhet om SFO	38
Nye læreplaner i skolen: fagfornyelsen	39
Læreplanverket 1.-2. trinn	42

Kapittel 3

Brobygging mellom barnehage og skole 44

Når pedagogiske tradisjoner møtes 44

Impulser fra Danmark 46

Barnehagelærer- og grunnskolelærerutdanningenes rolle 47

Forskningsbidrag om overgang og sammenheng 52

Erfaringer fra overgangen setter spor 54

Barns erfaringer og strukturelle forhold 54

Dialog og kontinuitet 55

Krevende overganger, krevende teoretisk tilgang 56

Kapittel 4

Tiltak for samarbeid barnehage-skole 57

Om barnehagens samarbeid med skolen 57

Om skolens samarbeid med barnehagen 58

Om kommunenes rolle og oppgaver 58

Felles møteplasser for å utveksle og forbedre 59

Aktører som fremmer både barnehage, skole og helhet 62

Kapittel 5

Skolens egenart og oppdrag 64

Sentrale utdanningspolitiske begreper 65

Utdanningspolitisk kursendring 68

Formelle bestemmelser 68

Læringsdiskursens dominans 71

Det økonomiske språket – en instrumentell tenkemåte 72

Markedstenkningens konsekvenser 73

Kapittel 6

Barnehagens egenart og oppdrag 74

Barnehagens utvikling: et kort historisk riss av kampen om barnehagens profil 74

Barnehagen som sosial omsorg 75

Ulik offentlig oppmerksomhet 76

Barnehagens normgivende dokumenter 76

En sektor i vekst – med konsekvenser 78

Sentrale momenter i barnehagens innhold 79

Lek 80

Medvirkning og demokrati 81

Fagområdene	82
Kritikk av læringsdiskursen i barnehagepedagogikken	84
Språkkartlegging	85
Politikk, forskning og fagdebatt	85

Kapittel 7

Skolefritidsordningen – egenart og oppdrag	88
Et kort riss av historien	88
SFO sin profil – myndighetenes intensjoner	89
SFO i en skandinavisk og internasjonal kontekst	90
Evaluering av SFO i Norge. Et sted å være – et sted å lære?	92
Når oppdraget tolkes	94
Ulik forståelse og bruk av begreper	94

Kapittel 8

Planer for bedre sammenheng	96
Årshjul som viser ansvar og gjøremål	96
Planer for innhold – eksempelvis for sammenheng mellom språk og lesing ...	98

Kapittel 9

Overføring av informasjon fra barnehage til skole	101
Overføringssamtale – med barnet som hovedaktør og subjekt	102
Overføringssamtale – som halvårig prosess sammen med foreldrene	103
Om bruk av skjemaer for å formidle om barn	104
Barn som trenger ekstra	104

Kapittel 10

Barnehagens femårstilbud – «skoleforberedende aktiviteter»	106
Overgangspedagoger – for å sikre relasjoner og trygghet	108
Bruk av ferdige opplegg, konsepter og verktøy til femårstilbudet	109
Mappe som overgangsobjekt	111
Besøksdager på skolen og i skolefritidsordningen	111
Fadderordninger	112

Avslutning	115
En skole som er klar for 6-åringene?	115
Barnas liv – en samfunnsmessig og etisk utfordring	116

Referanser	119
-------------------------	-----